

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ» ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
М.П. ДРАГОМАНОВА
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯНА КОХАНОВСЬКОГО МІСТА
КЕЛЬЦІ (ПОЛЬЩА)
ТИРАСПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(КИШИНІВ, МОЛДОВА)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ,
ЕКОЛОГІЇ ТА ЗДОРОВ'Я

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ
ТА ПРОФЕСІЙНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ОСВІТИ**

*Тези
VII Міжнародної науково-практичної конференції*

*23 квітня 2021 року
м. Чернігів*

УДК 378:37.091.12.011.3-051(082)

С 89

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету “Чернігівський колегіум” імені Т.Г. Шевченка
(протокол № 8 від 28 квітня 2021 року)*

Сучасні проблеми підготовки та професійного удосконалення працівників сфери освіти : тези VII Міжнародної науково-практичної конференції (23 квітня 2021 року, м. Чернігів) ; упорядн. : Н. О. Терентьєва. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.В., 2021. 106 с.

Укладач:

Терентьєва Н. О., доктор педагогічних наук, професор [Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова; Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т.Г. Шевченка]

Рецензенти:

Гнезділова К.М., доктор педагогічних наук, професор [Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького];
Кузьменко В.В., доктор педагогічних наук, професор [КВНЗ “Херсонська академія неперервної освіти” Херсонської обласної ради].

ISBN 978-966-920-603-9

Збірник репрезентує авторські матеріали, представлені в рамках проведення VII Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні проблеми підготовки та професійного удосконалення працівників сфери освіти”, які органічно доповнюють матеріали, що увійшли до фахового збірника університету.

Інформаційний контент стане у нагоді науковим, науково-педагогічним і педагогічним працівникам, здобувачам усіх освітніх та освітньо-наукових рівнів, учителям-практикам і керівникам закладів освіти.

© Автори публікацій, 2021
© Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т.Г. Шевченка, 2021
© Видавець Чабаненко Ю.А., 2021

З М І С Т

<i>Antoci Diana. Theoretical-Experimental Research: an experience of innovation transfer</i>	7
<i>Антоненко Наталія, Гальонко Людмила.</i> Актуальні проблеми вищої освіти та педагогічної науки: історія, сучасність, перспективи розвитку	11
<i>Бахмат Наталія. Особливості здійснення освітньої діяльності початкової школи в умовах сьогодення: український і зарубіжний досвід</i>	15
<i>Бескорса Олена. Сервіси LMS платформи Moodle для організації комунікативної взаємодії в умовах дистанційного навчання</i>	19
<i>Білоусова Надія. Використання графічних організаторів під час викладання навчальної дисципліни «Методика навчання освітньої природничої галузі»</i>	22
<i>Гуралюк Андрій. Інформаційно-освітнє середовище як умова підготовки фахівців соціономічних професій у вищій школі</i>	24
<i>Демченко Наталія, Голощанова Дарія. Проблема дистанційного навчання у закладах вищої освіти України</i>	26
<i>Донець Ігор, Рябченко Віктор, Костюченко Максим.</i> Організаційно-педагогічні умови формування фізичної культури студентів закладів вищої освіти в позаурочний час	29
<i>Дружененко Раїса. Реалізація системи вправ з комунікативно-прагматичного аналізу тексту у програмі підготовки майбутнього вчителя-філолога</i>	32
<i>Дубровська Лариса. Педагогічні умови технології взаємодії школи з батьками в умовах Нової української школи</i>	35
<i>Дубровський Валерій. Сучасні методи навчання математики в молодшій школі в умовах НУШ</i>	37
<i>Євтух Микола. Генезис університетської освіти в XI – XVI ст. в країнах Західної Європи</i>	40
<i>Жорова Ірина. Професійний розвиток менеджерів освіти нової генерації</i>	42

здоровий спосіб життя – здорова нація» : Указ Президента України від 9 лютого 2016 року, № 42/2016 URL : <https://www.president.gov.ua/documents/422016-19772>

РЕАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВПРАВ З КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ ТЕКСТУ У ПРОГРАМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ-ФІЛОЛОГА

Раїса ДРУЖЕНЕНКО,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
Київський університет імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна)*

У межах освітньої програми магістерської підготовки майбутніх учителів-словесників комунікативно-прагматичний аналіз тексту увиразнює і розширює межі традиційного розуміння лінгвістичного аналізу, забезпечує опрацювання тексту як комунікативної події, що сприяє формуванню професійної компетентності фахівця.

У лінгвістичному й дидактичному дискурсі спостерігаємо фрагментарне висвітлення указаної проблеми у працях Ф. Бацевич, Н. Болотнової, С. Єрмоленко, Т. Єщенко, І. Кухарчук, С. Одайник, М. Оліяр, С. Омельчук, М. Пентилюк, Т. Симоненко, Н. Шульжук. Аналіз сучасної наукової бази з досліджуваної проблеми дозволяє зробити висновок про належне теоретичне осмислення понять «комунікативно-прагматичний (або прагматичний) підхід», «комунікативно-прагматичний (прагматичний) аналіз» до вивчення мовних явищ у системі навчання, проте відсутність практико орієнтованих напрацювань. *Метою статті* є наукове обґрунтування необхідності й можливості врахування прагматичного аспекту у межах традиційного лінгвоаналізу тексту та репрезентація системи прагматично орієнтованих вправ аналітичного характеру.

В обґрунтуванні сутності комунікативно-прагматичного аналізу тексту як виду навчальної діяльності спираємося на наукові положення з лінгвістики тексту (Н. Болотнова,

Н. Валгіна, Т. Должикова, Т. Єщенко, Л. Мацько, Т. Мілева, Т. Терновська), лінгвістичної прагматики (Ф. Бацевич, Л. Безугла, Н. Кондратенко, Т. Космеда, М. Олешков, Г. Почепцов, І. Сусов, Н. Формановська, С. Шабат-Савка, І. Шевченко), функційного і прагматичного синтаксису (І. Вихованець, М. Вінтонів, М. Всеволодова, О. Доценко, А. Загнітко, Н. Золотова, О. Мельничук, М. Плющ).

Природу, сутність, мету, завдання, принципи, шляхи реалізації комунікативно-прагматичного аналізу функційних мовних одиниць у межах тексту чи дискурсивного фрагменту обгрунтували раніше [2]. Відповідно, розроблено й апробовано систему вправ аналітичного характеру, що відповідають методології комунікативно-прагматичного аналізу тексту.

Найбільший простір для реалізації відповідних теоретичних положень та формування практичного досвіду має, на наш погляд, дисципліна «Лінгвістичний аналіз тексту», що входить до навчального плану з підготовки магістерського освітнього рівня. У розробленні вправ радимо спиратися на текст педагогічного дискурсу, що є, з одного боку, умовою занурення студента у природу майбутньої професії, а з іншого – прикладом успішних і неуспішних професійних ситуацій, що є мотивацією для формування культурного мовлення, грамотної комунікації. Наведемо приклади завдань до вправ з комунікативно-прагматичного аналізу.

1. Прочитайте вступні статті до підручників О.В. Заболотного, В.В. Заболотного «Українська мова. 5 клас» (2018) і М.Я. Плющ, В.І. Тихоші, С.О. Карамана, О.В. Караман «Українська мова. 10 клас» (2010). Зіставте їх з погляду реалізованих комбінацій мовленнєвих актів. Яким видам простого речення вони відповідають? Зробіть висновок про необхідність урахування адресата мовлення у комунікативній ситуації.

2. Ознайомтеся із текстом реклами про навчання української мови, взятої із соціальної мережі «Фейсбук», та репліками-коментарями адресатів. Визначте комунікативну мету висловлювання. Чи досягнуто автором тексту реклами перлокутивного ефекту? Проаналізуйте використання комунікативних видів простого речення та їх відповідність

класам мовленнєвих актів. Які класи мовленнєвих актів переважають?

3. Ознайомтеся з інформативним наповненням блогів соціальної мережі «Facebook», що є фрагментами педагогічного професійного дискурсу. З'ясуйте практичне спрямування блогів, потенційного адресата. Порівняйте прагматику синтаксичного рівня заголовків до дописів: які конструкції простого речення використовуються? яким класам мовленнєвих актів вони відповідають? яка їхня іллокутивна сила? Визначте синтаксичну домінуючу заголовків стрічки новин.

4. Проаналізуйте стрічку новин освітнього блогу соціальної мережі «Facebook» з погляду тактико-стратегічного комунікативної поведінки адміністраторів-адресантів як комбінації мовленнєвих актів.

5. Прогляньте відеоролик за посиланням (<https://www.youtube.com/watch?v=gwvToV5YWuI>). Яка його мета? Оцініть потенційного адресата. Напишіть коментарі, використовуючи різні типи простого речення. Які мовленнєві акти ви реалізували? Озвучте коментарі у групі. Здійсніть самоаналіз з погляду досягнення перлокутивного ефекту на вас автором відеоролика.

6. Прочитайте фрагмент педагогічного дискурсу. Хто є ініціатором комунікативного акту? Яка комунікативна мета вчителя? Проаналізуйте дотримання принципу Кооперації вчителем: комбінацією яких комунікативних стратегій він користується? у яких синтаксичних конструкціях реалізовано мовленнєві акти? чи є вони ефективними з погляду досягнення мовцем комунікативних інтенцій?

Висновок. Реалізація вправ з комунікативно-прагматичного аналізу тексту дозволяє зробити висновок про необхідність створення методичного посібника, в якому б вправи мали системний характер.

Джерела:

1. Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики. К. : Академія. 2011. 304 с.

2. Дружененко Р.С. Теоретичне обґрунтування комунікативно-прагматичного аналізу простого речення як прийому навчання синтаксису студентів вищих педагогічних

ВИЩА ОСВІТА ДАНІЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

Лариса ДУБРОВСЬКА,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
(Ніжин, Україна)*

Метою дослідження є розкрити педагогічні умови технології взаємодії і сім'ї. Доведено, що на засадах технології взаємодії була розроблена концепція модернізації освіти, яка була покладена в основу розробки Концепції Нової української школи. У цих умовах визначилися нові рамки побудови освітньої траєкторії розвитку дитини на засадах технології взаємодії. Про актуальність дослідження технології взаємодії свідчить сфера вивченості даної проблеми як у закордонній, так і у вітчизняній практиці. Вітчизняну практику досліджень технології взаємодії можна розділити на кілька груп: теорія діяльності (С.Л. Рубінштейн, Л.С. Виготський); теорія розвитку освітнього закладу (В.С. Лазарєв, І.М. Шамова); теорія педагогічного менеджменту (В.С. Лазарєв, М.М. Поташник, К.М. Ушаков, Л.І. Фішман); педагогічні ідеї з проблеми взаємозв'язку сім'ї та школи (А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський, І.А. Хоменко); основні положення концепцій технології взаємодії (А.В. Ветров, В.Н. Якинімець), у тому числі в сфері освіти (В.Ю. Выборнов, Л.М. Глебова, Е.К. Кашленко). Вивчення проблеми технології взаємодії «школа-батьки-учень» знайшло відображення в дисертаційних дослідженнях (А.Ю. Гранкін, Г.І. Клімантова і ін.). Проте, на сьогоднішній день не існує наукових досліджень педагогічних умов розвитку дитини на засадах технології взаємодії школи з батьками в умовах НУШ.

Педагогічні умови реалізації технології взаємодії школи з батьками в умовах НУШ: «Оптимізація учительсько-